

ЕКСКЛУЗИВНО:

ФИЛИП РИКЕР

АМБАСАДОР НА САД ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

**КОМПАНИИТЕ
ИМААТ САМО
ЕДНА МИСЛА КОГА
ИНВЕСТИРААТ –
ДА ОСТВАРАТ ПРОФИТ!
ТОЧКА!**

- Македонија во 2011 година ќе одбележи два значајни настани: дваесетгодишнината од независноста на државата и десетгодишнината од Охридскиот рамковен договор (ОРД)!
- Срамота би било ако 20-годишнината од независноста биде прослава само за етничките Македонци и ако десетгодишнината од ОРД биде прослава само за етничките Албанци
- Позитивно е што премиерите Груевски и Папандреу често се состануваат. Тоа укажува на лидерство. Се надеваме дека двајцата се способни да ги преземат конечните чекори за што посекоро доаѓање до решение на проблемот во 2011 година
- Компаниите имаат само една мисла кога инвестираат – да остварат профит! Точка!
- Странските директни инвестиции во Македонија се најниски во целиот регион. Македонија треба да продолжи со напорната работа да изгради имиџ на организирана инвестициска средина
- Даночното олеснување не е најважниот приоритет кој е пресуден за одлуката дали да се инвестира во Македонија
- Инвеститорите сметаат дека предвидливата бизнис-клима е клучна при донесувањето на инвестициските одлуки. Ова вклучува и владеење на правото!
- За жал, Македонија одложува голем дел од важните структурни реформи.

Ја користам оваа пригода да им посакам среќни празници на сите читатели на "Капитал". За мене лично и за мојата сопруга 2010 година беше прекрасна година, полна со благослови. Се надеваме дека 2011 година ќе биде уште поблагословена!

ВЕРИЦА ЈОРДАНОВА
jordanova@kapital.com.mk

3

а американскиот амбасадор во Македонија не треба да се искористат многу зборови како вовед во новогодишното интервју кое тој го даде за "Капитал". Филип Рикер е доказан пријател на Македонија, добар познавач на политичките прилики и процеси на Балканот! Овој господин не зборува во ракавици. Неговото пријателство со Македонија трае повеќе од една деценија. Затоа, сè што ќе каже амбасадорот Рикер, сè што ќе прокоментира за нашите прилики има своја специфична текена.

Во новогодишното интервју ам-

басадорот говори за неопходноста што побрзо да се најде решение за спорот за името, затоа што на прашањето "кајко е иднината без НАТО и ЕУ" тој вели: "не го знаеме одговорот"?

Рикер препорачува доспедно владеење на правото и примена на законите, кои не се услов само за европските интеграции на земјата, туку се клучен фактор за подобрување на инвестициската и бизнис-климатата во земјата.

За новата 2011 година Филип Рикер високо на приоритетите ги става достојното одбележување на 20-годишнината од независноста на Македонија и 10-годишнината од Охридскиот рамковен договор (ОРД).

Амбасадоре Рикер, на прагот сме на 2011 година. Какви се вашите очекувања за Македонија во годината што доаѓа,

на политички и на економски план?

Македонија во 2011 година ќе одбележи два значајни настани: дваесетгодишнината од независноста на државата и десетгодишнината од Охридскиот рамковен договор (ОРД) и, секако, од конфликтот од кој произлзе потребата за ОРД. САД ќе продолжи да им посакува сè најдобро на путето до Македонија. Се соочијте со многу препреки во текот на дваесетгодишната независност, со вашата сопствена храброст и одлучност, но и потпомогнати од пријателите. Успеавте да надминнете длабоки проблеми по конфликтот во 2001 година. Сепак, најголемиот предизвик останува да биде изградбата на демократска држава во која сите граѓани ќе се чувствуваат целосно вклучени и заштитени, без оглед на нив-

ната етничка припадност или партиски врски.

Навистина би било срамота ако 20-годишнината од независноста биде прослава само за етничките Македонци. И би било исто толку жално ако десетгодишнината од ОРД биде прослава само за етничките Албанци. И двете годишнини се причина за прослава за сите заедници кои ја сочинуваат Македонија.

Оттука, се надеваме дека лидерите ќе придонесат за ставање крај на поделбата на "наши и ваши", која го карактеризира македонското општество, и дека ќе го поттикнат секој поединец да придонесува за безбедна и попропперитетна иднина на целата земја. Исто така, се надеваме дека овие годишнини ќе го истакнат македонскиот европаплантски

стремеж. Веруваме дека ова е клучот, не само за долгочарна политичка иднина, туку и за вашиот економски просперитет.

Ќе има попис на населението во април 2011 година. Вообщично, пописот е технички процес кој им служи на владата и на приватниот сектор за доделување средства и одредување на идната државна политичка стратегија. Но, за жал, како и многу други нешта во Македонија, пописот се претвори во политичко прашање! Сепак, веруваме дека тој може да се изведе правилно и точно, како во другите земји.

САД постојано сугерира дека проблемот со името меѓу Македонија и Грција мора да се реши што побрзо. Мислите ли дека има приближување на позициите меѓу двете земји откако

дијалогот се крене на највисоко ниво, преку директните средби на двајцата премиери?

Ние зборуваме за името, бидејќи постојано добиваме прашања на таа тема. Како амбасадор на САД во Република Македонија, овде сум за да се фокусирам билатерално на интересите на нашите две држави. Да изградиме соработка и да ѝ помогнеме на Македонија да ги задржи квалификациите за членство во НАТО, и да ги поддржиме неопходните реформи за членство во ЕУ. Ова се тојките кои македонските влади ги истакнаа како приоритети. Во тој поглед, 2010 година беше успешна година. Треба да забележам дека никаде во мојот мандат, ниту во упатствата од Стјт департментот, не е споменато прашањето за името. Кога добиваме вакви прашања, ги

Преку програмата на Американската агенција за меѓународен развој, УСАИД, американската Влада им помага на македонските компании да влезат на нови пазари и да ги прошират постоечките. Само во 2010 година овие напори резултираа со нови инвестиции во вредност од 38,35 милиони долари во Македонија, како и со нов извоз во вредност од 21,6 милиони долари. УСАИД им помага на компаниите да дојдат до финансиски средства. Досега 102 компании добиле заеми со вкупна вредност од 33 милиони долари. Само годинава ова финансирање придонесе за зголемени инвестиции од 57 милиони долари и за извоз од 25 милиони долари.

изнесуваме нашите ставови и гледишта за параметрите на решението, но не можеме никој да го решиме проблемот наместо вас. Ова е проблем кој треба да го решат Македонија и Гриција, билатерално, меѓу нив, во рамките на Обединетите нации. Како соседи, во интерес на двете земји е да можат да седнат и да разговараат за прашањата од оние секојдневните, па се до комплицираните.

Затоа, позитивно е што премиерите Груевски и Папандреу често се состануваат. Тоа укажува на лидерство и се надеваме дека двата се способни да ги преземат конечните чекори за што побозра доагање до решение на проблемот во 2011 година.

Имате кажано "Иднината на Македонија се доведува во практиче ако не се избрза зачленувањето во ЕУ и во НАТО". Во која смисла е загрозено иднината на земјата? Јавното мислење јасно ја отсликува желбата за ужињавање во предностите од поголема економска заедница со отворен пазар, поголема стапка на вработеност и поголеми можности за инвестиции. Продлобочувањето на безбедносната соработка меѓу Македонија и НАТО носи стабилност, сигурност и можности за сите македонски жители. Овој стремеж може да ги повлече погоди во Македонија, без оглед на етничките припадност и политичките врски. Според изјавите на моменталната македонска Влада, ова е целиот кој кој таа и понатаму се стреми. Членството во НАТО и во ЕУ овозможуваат голема предвидливост на иднината, заснована врз искуството на многу други земји. На прашањето "Каква е иднината без НАТО и ЕУ" не го знаеме одговорот – во тоа е целата работа.

Државниот секретар, Хилари Клинтон, во својата неодамнешна посета на Балканот не ја вклучи Македонија во својата агенда. Неколку месеци претходно, заменикот-секретар, Филип Гордин, мораше да отпутува до Хрватска за да се сретне со премиерот Никола Груевски. Во дипломатски кругови се вели дека САД го губат трпението за спорот. Точно ли е дека се заситијте од препукувањето меѓу Скопје и Атина?

Трпението е клучно во светот на дипломатијата. Овде не стонува збор за САД, зборувам за трпението и задоволството на македонските граѓани од сопствената ситуација.

Македонскиот државен врв тврди дека на Македонија нема алтернатива освен ЕУ и НАТО, но домашната јавност забележува дека наместо да се фокусираат кон Брисел и кон засилување на дипломатската активност во Унис-јутјот, Владата троши енергија на остварување контакти со земји од третиот свет. Како го коментирате овој?

Приоритетите на македонската надворешна политика се прашања за кои граѓаните на Македонија треба да разговараат со Владата на Македонија. САД продолжува да подава рака за партнерство и поддршка во многу сфери, за да се напредува кон претходно

вој (УСАИД). Од политички аспекти, тесно соработуваме со македонските институции во насочувањето на постапките за бизниси, како што се јавните набавки, поднесувањето на данок и меѓународните транспортни дозволи преку апликациите на е-Влада.

УСАИД обезбедува и директна поддршка за компаниите. Американската Влада им помага на компаниите да влезат на нови пазари и да ги прошират постоечките. Директно ги поддржуваат секторите за производство на облека, светлина, информатичката технологија, дигиталната анимација и агробизнисот. Само во 2010 година овие напори резултираа со нови инвестиции во вредност од 38,35 милиони долари во Македонија, како и со нов извоз во вредност од 21,6 милиони долари.

Исто така УСАИД им помага на компаниите да дојдат до средства и досега, со наша помош, 102 компании добиле заеми со вкупна вредност од 33 милиони долари. Само годинава ова финансирање придонесе за зголемени инвестиции од 57 милиони долари и за извоз од 25 милиони долари. Ова е значајно достигнување. Нашата поддршка за компаниите од агробизнисот им помага на македонските производители да бидат поконкурентни на регионално и на глобално ниво. Во овој сектор се фокусираме на извозниот пазар за фантастичните македонски вина, како и за преработенот зеленчук и свежото овошје. Во 2010 година УСАИД му помогна на агробизнисот да ја зголеми продажбата за околу 6,5 милиони долари. Многу сме задоволни од овој раст и се надеваме на понатамошна соработка во изградбата на овој значаен пазар.

Исто така, амбасадата има силни партнери односи со Американската столанска комора (ACK) во Македонија. Во ноември 2010 година ACK го прослави својот десетти роденден и веќе прерасна во организација со сопствено членство од 120 компании. Голем дел од компаниите-членови на ACK имаат претставници или договори за започнување со американски компании. Понатаму, нивниот директориум на членство содржи имиња на американски инвеститори кои се веќе присуствуваат во земјата, како и на компаниии кои востоставиле или се трупат да воспостават трговски врски со американските бизниси.

Нашата амбасада, во партнерство со Американската служба за странски комерцијални услуги во рамките на американската амбасада во Софија, спроведува широк спектар иницијативи и услуги во соработка со локалните компании. Целта ни е да им помогнеме да ги препознаат и да се поврзат со компаниите во САД.

Како мал пример, во јануари со неколку македонски бизнис-претставници ке одијме во Лас Вегас за да учествуваат на Меѓународниот саем за електроника 2011. Сакаме што повеќе македонски бизнисмени да најдат партнери на отворен пазар, да ги прошират своите бизниси и да отворат нови работни места. Економскиот раст е најдобриот начин за тоа да се обезбеди подобра иднина за оваа земја и идните генерации.

Парламентот расправаше за предвремени избори, процесот на листирање излезе надвор од институциите, се откриваат министри и криминали во работата на државни функционери. Како Вие ја доживувате целокупната состојба во Македонија во моментот?

Не учествуваме во дневните расправи. Секојдневната политика во Македонија – особено кога се заснова на лични

напади – има ограничено значење. Навистина се надеваме дека ќе видиме напредок во клучните области: владеењето на правото, борбата против корупцијата, меѓуетничките односи, доброто управување, слободата на медиумите и економскиот развој. Жал ни е што не гледаме доволно голем прогрес во некои од овие области. Овие прашања се пресудни за вашите европатентски аспирации и за подобра иднина, за вас и вашите деца. Владеењето на правото и притисокот врз судството се особено загрижувачки, а, како што забележавме во последно време, ситуацијата може и да се влоши.

Какоги оценувате меѓуетничките односи и имплементацијата на Охридскиот рамковен договор?

Меѓународната заедница, вклучувајќи и САД, е одговорна да помогне при спроведувањето на ОРД и ние си го работиме нашиот дел. Обезбедивме значајна поддршка при процесот на децентрализација. Секојдневно ѝ помагаме на Заедницата на единиците за локална самоуправа (ЗЕЛС), како и на градоначалниците и лидерите на заедниците во општините ширум Македонија во обезбедувањето и подобрувањето на јавните услуги. Исто така, ги финансирате и невладините организации за проектите кои поттикнуваат меѓуетничка хармонија и заедничко разбиранье. Целосно ја поддржуваме новата владина стратегија за интегрирано образование и со нетрпение очекуваме да учествуваме во проектите за нејзината имплементација.

Како што кажав претходно, спроведувањето на ОРД сè уште трае. Тој е рамка за функционална унитарна држава која ги почитува сите заедници. Можеме да го измериме неговото спроведување во одредени области, преку статистики и броеви, но ова не е статистичка вежба. Ова е процес и пак кон изградба на посилна, попретставителна држава и подобра иднина за сите нејзини граѓани.

Скандалот "Викиликс" фрли или се обиде да фрли сенка врз имиот на американската дипломатија. Како Вие го доживувате "Викиликс"?

Обелоденувањето доверливи информации е неодговорно. Дипломатската практика отсекогаш зависела од доверливоста и размената на пораки меѓу лидерите, владите и нациите. Дипломатите и нивните контакти функционираат како и адвокатите со нивните клиенти, или психијатрите со нивните пациенти, или новинарите со нивните извори.

Не би ја коментирал автентичноста на кој било од објавените документи кои, наводно, потекнуваат од Стјут департмент! Секој документ е подложен на манипулации. Но, важно е да разоткриеме дел од митот и да објасниме што се, всушност, телеграмите на Стјут департмент. Тие се однесуваат на секојдневните анализи и искрените оценки кои секоја влада ги образува како дел од ефикасните надворешни односи. Индивидуалните извештаи се "сплика" за одреден разговор, оценка или став. Можат да бидат аналитички или фактички, или предиминарни и нецелосни во однос на развојот и надворешната политика на САД. За актуелната политика на САД се разговара многу отворено, преку разни канали, кои вклучуваат и интервјуа како што е ова.